

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः (केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
(Established by an Act of Parliament)

धर्मशास्त्रविभागः

Department of Dharmashastra
(Assessment Period July, 2019–June, 2024)

Welcomes
Peer Team Members

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

परिचयः

Introduction

स्थापनावर्षम्: 1964

Establishment Years: 1964

आचार-व्यवहार-प्रायश्चित्त- स्मार्तधर्म-सामाजिकविधिविधान- प्राचीनविचारव्यवस्था-इष्टापूर्त- नैतिकमूल्यबोधादीनां च व्यवस्थापनार्थं पूर्वसूरीभिः मन्वादिमहर्षिभिः धर्मशास्त्रस्य प्रणयनं कृतम् । धर्मशास्त्रमिदं वेदांगभूतस्य कल्पस्यांगभूतम् । तदर्थं शास्त्रमिमं वेदांगमिति कथयितुं शक्यते । अनेनापि सह साम्प्रतिकयुगोपयोगिनाम् आधुनिकसमाजेन सह सामञ्जस्यसंस्थापकानां महिलाधिकार-आधुनिकहिन्दुविधि-पर्यावरण-मानवाधिकारप्रभृतीनाम् अध्ययनाध्यापनं प्रचलति । अनेन उन्नतदर्शनानामध्ययनेन मानवीयमूल्यानां प्रणयनेन च सह स्वात्मविकासोऽपि भविष्यति ।

The Dharmaśāstra has been composed by ancient sages such as Manu and others for the regulation of conduct (ācāra), legal practice (vyavahāra), penance (prāyaścitta), the Smārta tradition, social laws and regulations, ancient socio-religious thought systems, rituals like iṣṭapūrta, and the cultivation of ethical values. This Dharmaśāstra is a part of the Vedāṅga called Kalpa, and hence, a scholar of the Dharmaśāstra can indeed be called a scholar of the Vedāṅgas. Alongside these, there is also the contemporary study and teaching of topics relevant to the present age — such as gender rights, modern Hindu law, environmental issues, and human rights — in harmony with modern society. Through the study of these elevated philosophies and the cultivation of human values, personal self-development will also be achieved.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

दृष्टिः

Vision

1

धर्मशास्त्रीयविषयाणाम् अध्यापनेन स्वस्थनीतिपूर्णसमाजस्य निर्माणम् ।

Construction of healthy and virtuous society through Teaching of Dharmshastric subjects.

2

धर्मशास्त्रविचारैः छात्रेषु रुचिजागरणम् ।

Development of interest among the students using of Dharmshastric scriptures .

3

धर्मशास्त्रविभागेन प्राचीनाधुनिक विधिशास्त्र- मानवाधिकार- पर्यावरण प्रभृतिविभागान् नूतनरूपेण निर्मातुं प्रतिष्ठापयितुं च दृष्टिः ।

The vision to create and establish several new divisions like ancient and modern jurisprudence, human rights and environmental studies under the ambit of Dharmashastra.

4

धर्मशास्त्रस्य वास्तविकस्वरूपस्यविषये समाज- छात्र-जनमानसे शोधकर्तृषु च स्पष्टतायाः ज्ञानम् ।

The real nature of religious scriptures, clarity of knowledge in society, students, common people and researchers.

5

राष्ट्रियशिक्षानीत्यनुगुणं (2020) पाठ्यक्रमेषु धर्मशास्त्रज्ञानपरम्परायाः सम्प्रेषणस्य प्रयासः ।

Effort to incorporate the wisdom of Dharmashastra traditions into the curriculum in accordance with the National Education Policy (2020).

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

ध्येयम् Mission

1

मानवोत्थानाय समाजे मानवीयमूल्यानां नवाचारमाध्यमेन प्रस्तुतीकरणम् ।
Presenting human values in society through innovation for human upliftment.

2

प्राचीनविधिशास्त्राणां संस्थापनम् ।
Establishing ancient jurisprudence .

3

नवाचारमाध्यमेन नूतनशिक्षानीत्या सह धर्मशास्त्रीयज्ञानपरम्परायाः समायोजनम् ।
Integrating dharmashastra knowledge system with new education policy through innovation.

4

राष्ट्रोत्थानाय शास्त्रेषु वर्णितानां व्यवहारिकतथ्यानां तथा च वैज्ञानिकतथ्यानां प्रकाशनम् ।
To publish the practical and scientific essential facts mentioned in the scripture for the upliftment of the nation.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

उद्देश्यम्

Objectives

1 आचारसम्बद्धधर्मशास्त्रीयमूल्यानां जनमानसपर्यन्तं सम्प्रेषणम् ।
To spread the dharmahasttric values related to ethics to the public.

2 भारतीयसंस्कृतेः संस्काराणाञ्च परिरक्षणम् ।
Preservation of Indian culture and traditions.

3 धर्मशास्त्राध्ययनेन मानवीयमूल्यानामुत्थानेन सह सामाजिक मूल्यबोधस्य विकसनम् ।
Developing the value of social embodiement after uplifting the human values through the learning of dharmshastra.

4 प्राचीनविधिशास्त्रस्य तत्त्वातत्त्वानाञ्च जनमानसपर्यन्तं सम्प्रेषणम् ।
To spread the elements and sub elements of ancient jurisprudence accessible to the public.

5 विभागपक्षतः योग्य शिक्षकाणां धर्मगुरुणां पर्वोत्सवव्यवस्थापकानां विधिवेतृणाञ्च निर्माणम् ।
To develop department qualified teachers, religious leaders, ceremonial, festival injunctors and legal experts .

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

स्वीकृताः पाठ्यक्रमाः Programmes Offered

Doctorate

• विद्यावारिधि:
Doctor of Philosophy (Ph.D.)

M.Phil.

• विशिष्टाचार्यः (Master in Philosophy)

PG

• आचार्यः/ M.A.

UG

• शास्त्री (सम्मानितः)/ B.A. Hons.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

विभिन्नेषु प्रस्तावितेषु कार्यक्रमेषु प्रवेशप्रक्रिया

Admission Process & Practices

विश्वविद्यालयः समये समये विश्वविद्यालयानुदानायोगस्य (UGC) नियमविनियमानामनुसारं पारदर्शितां च प्रवेशप्रक्रियाम् अनुसरति। योग्यता-आधारित-चयनं सुनिश्चित्य राष्ट्र- स्तरीय-प्रवेश- परीक्षाभिः विविध- स्नातक- स्नातकोत्तर- कार्यक्रमेषु प्रवेशः क्रियते।

The university follows a rigorous and transparent admission process in accordance with the rules and regulations prescribed by the University Grants Commission (UGC) from time to time. Admissions to various undergraduate and postgraduate programs are conducted through national-level entrance examinations to ensure merit-based selection.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

विभिन्नेषु प्रस्तावितेषु कार्यक्रमेषु प्रवेशप्रक्रिया

Admission Mode to Various Offered Programmes

प्रवेशविधयः

Modes of Admission:

विश्वविद्यालये निम्नलिखितप्रवेशपरीक्षाणां माध्यमेन छात्राणां प्रवेशो भवति ।

The university admits students through the following entrance examinations:

- साधारणविश्वविद्यालयप्रवेशपरीक्षा (CUET - UG) – स्नातककार्यक्रमेभ्यः राष्ट्रियपरीक्षणसंस्थयाः (NTA) आयोजिता ।
Common University Entrance Test (CUET - UG) – Conducted by the National Testing Agency (NTA) for undergraduate programs.
- सामान्यविश्वविद्यालयप्रवेशपरीक्षा (CUET - PG) – स्नातकोत्तरप्रवेशार्थ एनटीएद्वारा आयोजिता ।
Common University Entrance Test (CUET - PG) – Organized by NTA for postgraduate admissions.
- विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षा (VVET) – शोधकार्यक्रमेषु विशेषप्रवेशपरीक्षा (Ph.D.)
Vidyavaridhi Entrance Test (VVET) – A specialized entrance exam for research programs (Ph.D.).

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

पाठ्यक्रमस्य पक्षाः

Curriculum Aspects

Content or paragraph form aspects introduction

Main features in point wise manner –

- बहुवारं प्रवेशः निष्क्रमणञ्च

Multiple Entry & Exit

- विकल्पाधारितः

Choice Based,

- अंकभाराधारितः

Credit based,

- राष्ट्रियशिक्षानीत्यनुरूपम्

Align with NEP-2020

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

मूल्याङ्कनप्रक्रिया Evaluation Process

Assessment & Evaluation Process is done through the following means

❖ प्रशिक्षुता	Internship
❖ केन्द्रीकृता परीक्षा	Centralized Examinations
❖ केन्द्रीयमूल्याङ्कनम्	Centralized Evaluations
❖ आंतरिकमूल्यांकनम् (निम्नरूपेण)	Internal Evaluations as follows-

- I. उपस्थिति: (Attendance)
- II. प्रदत्तानि कार्याणि (Assignments)
- III. लिखिता - आन्तरिकपरीक्षा (Written Internal Examinations)

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

छात्रविवरणम् Student Details

Programme/Year	2023-24	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20
आचार्यः/ M.A.	21	11	05	05	03
शास्त्री/ शास्त्री (सम्मानितः)	25	08	07	05	04
विशिष्टाचार्यः	--	--	--	05	07
विद्यावारिधिः Doctor of Philosophy (Ph.D.)	08	--	01	09	06
#Total	54	19	13	24	20

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमस्य / पाठ्यक्रमस्य ख्यापनम्

Program/ Courses Exposure

नियोजनीयताः

Employability

- भारतीयसेनायां वैदिकधर्मगुरुत्वेन मन्दिरेषु पूजकत्वेन च नियोजनम् ।
Religious teachers in army, priests in temples.
- विद्यालयेषु, महाविद्यालयेषु, विश्वविद्यालयेषु, गुरुकुलेषु च अध्यापकरूपेण (धर्मशास्त्रम्/ संस्कृतम्) नियुक्तिः ।
Appointment as a teacher in school, college, university and gurukul.
- लेखकः अनुवादकः समाचारवाचकत्वेन च नियोजनम् ।
Appointment as Author, Translator, Newsreader.
- धार्मिकपरामर्शदातृत्वेन सर्वकारीयसंस्थासु पुरोहित-शिक्षकरूपेण न्यायालयेषु धर्मशास्त्रीयपरामर्शदातृत्वेन च नियोजनम् ।
Employment as a Religious Counselor, as a Priest Teacher in government institution and as a dharmashastra expert counselor (ancient law) in the courts.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

उद्यमशीलता:

Entrepreneurship

कार्यक्रमस्य / पाठ्यक्रमस्य ख्यापनम्

Program/ Courses Exposure

- प्राचीनविधिपरामर्शदातृत्वेन नियोजनम् ।
Employment as a Ancient Law Consultant.
- आत्मिकाध्यात्मिकोन्नत्यर्थं धर्मशास्त्रीयविधिप्रेरकरूपेण समायोजनम् ।
Motivator of spiritual and ancient legal experts.
- धार्मिकपरामर्शदातृत्वेन नियोजनम् ।
Religious Consultant.
- पञ्चाङ्गव्यवस्थापकः ।
Panchang Injuncter.
- भारतीयवैदिकव्यवस्थायां व्रतपर्वोत्सवानां परिपालनाय धर्मशास्त्रव्यवस्थापकत्वेन नियोजनम् ।
Planning for the administration of vows and festivals in the Indian Vedic system through the framework of Dharmashastra.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमस्य/पाठ्यक्रमस्य ख्यापनम्

Program/ Courses Exposure

कौशलविकासः

Skill Development:

- वाचनकौशलस्य विकासः ।
Development of reading and speaking Skills.
- संस्कारानुष्ठानेन वैयक्तिक- सामाजिक -चारित्रिकोत्थानं सुनागरिकरूपेण च विकासः ।
Development of social, personal and Characteral Skills.
- धर्मशास्त्राध्ययनेन च विधिव्यवस्था-पञ्चाङ्ग-धर्मशास्त्रीयव्यवस्थाप्रभृतीनां कुशलात्मको विकासः ।
Development of spiritual skills and physical skill by dharmshastric study.
- समाजे सामाजिकजीवनोत्थापनं मानवीयपारिवेशिकविकासः अथ च धर्मसम्बन्धीयभ्रान्तधारणानां निर्णयकौशलस्य विकासः ।
Enhancement of social life in society, human-environmental development, and the development of decision-making skills to address religiously related misconceptions.

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

विभागस्य पदविवरणम् Faculty Position

Post Name	Sanctioned	Filled	Vacant
आचार्यः Professor	0	0	0
सहाचार्यः Associate Professor	2	1	1
सहायकाचार्यः Assistant Professor	5	4	1
सहायकाचार्यः(अतिथि) Guest Faculty	0	1	0

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

विभागाध्यक्षस्य शैक्षणिकविवरणम्

Head of Department Profile

Prof. Yashveer Singh
DoJ: 24/02/1999
Teaching Exp.: 25 yrs.

01. Qualification

- विद्यावारिधि: (पीएच.डी.)
Vidyavaridhi (Ph.D.) - Yes
- आचार्य (संस्कृत)/MA
Acharya (Sanskrit) - Yes
- UGC NET (JRF or SRF) - No

02. Programmes

- Seminar's - 30

03. Research Guidance

- Ph.D. Guided (Internal - Awarded) - 08
- Ph.D. Guided (External - Awarded) - 00
- Ph.D. Guided (Internal - on-going) - 06
- Ph.D. Guided (External - on-going) - 00
- M.Phil. - 05

04. Publication Details

- Book Published - 06
- Research Papers - 16

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

अध्यापकानां शैक्षणिकविवरणम्

Faculty Profile

S No.	Name of Faculty	Designation	Educational Qualification (PG & above PG Level)	Specialization	Teaching Experience (in Yrs.)
1	Prof. Yashveer Singh	Professor	Shastri/B.A., Shiksha Shastri, Acharya/M.A., Vidyavaridhi (Ph.D)	Dharmshastra	25
2	Prof. Sudhanshu Bhushan Panda	Professor	Shastri/B.A., Shiksha Shastri (Rashtra bhasha kovida), Acharya/M.A., Vidyavaridhi (Ph.D), Vidyavachaspati.	Dharmshastra	24
3	Dr. Himanshu Shekhar Tripathi	Asst. Professor	Shastri/B.A., Acharya/M.A., Shiksha Shastri, Vidyavaridhi (Ph.D)	Dharmshastra	05
4	Dr. Meenakshi Mishra	Asst.Professor	Shastri/B.A., Acharya/M.A., Shiksha Shastri, M.A. (Sahitya), Vidyavaridhi (Ph.D)	Dharmshastra	05
5	Dr. Sudesh Singh	Asst. Professor	Shastri/B.A., Acharya/M.A., Shiksha Shastri/ B.ed., M. Phil, Vidyavaridhi (Ph.D)	Dharmshastra	1+

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

विभागीयाध्यापकानामुपलब्ध्यः

Faculty Achievements

S.No.	Name of Achievements	Level			Total No.
		National	International	University	
1	Participation in Seminar/ Conference etc.	63	03	20	86
2	Paper Presentation in Seminar/ Conference etc.	46	--	--	46
3	Invited Talks/ Lecture in Seminar/ Conference/ Workshop etc.	39	--	19	58
4	Published Research Papers (UGC Care listed/ Peer Reviewed)	08	--	--	08
5	Published Research Papers	06	--	--	06

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

शोधनिर्देशनम् Research Guidance

Research Guidance	Ongoing	Awarded
Doctorate (Ph.D.)	19	24
M.Phil.	00	12
Total	19	36

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

विभागे आयोजितगतिविधीनां विवरणम्

Details of Departmental Activities Organised

SL. No.	Title of Activity	No.	Level	Duration	No. of Resource Persons	No. of Participants
1	Seminars	06	Departmental	1 Day Each	12	62
2	Conference	01	National	1 days	01	75
3	Workshop	01	National	10	02	176
	Workshop	02	Departmental	5+5 Days	07	12
4	Special Lectures	--	--	--	--	--
5	Any Others Activities	--	--	--	--	--

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमाणां दृश्यचित्राणि

Glimpse of Events

पाठ्यक्रमनिर्माण- कार्यशाला (25-30/04/24)

विकसित ^{100 YEARS} भारत
अभियान
1947 TO 2047

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमाणां दृश्यचित्राणि

Glimpse of Events

पाठ्यक्रमनिर्माण- कार्यशाला (09-14/05/23)

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमाणां दृश्यचित्राणि

Glimpse of Events

दसदिवसीयराष्ट्रियस्वाध्यायकार्यशाला (21-31/03/2023)

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमाणां दृश्यचित्राणि

Glimpse of Events

त्रिदिवसीय राष्ट्रीय संगोष्ठी (23-25/03/2022)

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमाणां दृश्यचित्राणि

Glimpse of Events

अखिलभारतीयरूपकमहोत्सवः (06-09/03/2024)

नम् ॥ अखिल भारतीय रूपक - महोत्सव सम्पूर्ति सत्रम् केन्द्रीय संस्कृत

EVENTS!

During the play

Central Sanskrit University, Jaipur, showcased the vibrant third day of the ongoing 20th All India Rupak Festival 2024 at its Triveni Nagar campus on Friday. The event organised under the guidance of Sudesh Kumar Sharma, and Rupak Mahotsav, and coordinated by Prof Kuldeep Sharma, showcased diverse plays for International Women's Day. Highlighting various female characters and societal conditions, performances included "Palandumandanam" by Shri Lal Bahadur Shastri Sanskrit University, "Bhagavadajjukiyam" by Central Sanskrit University, "Baandhu Abhinam Karoti" by KaviKulguru Kalidas Sanskrit University, "Kuhanabhaikshavam" by Central Sanskrit University, and "Snushavijayam" by Central Sanskrit University. The closing ceremony, presided by Prof Srinivas Varkhedi, features Shri Pratap Krishna Lohra as chief guest and Padmashree Anupama Hoskore as special guest.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

कार्यक्रमाणां दृश्यचित्राणि

Glimpse of Events

अखिलभारतीयशास्त्रीयस्पर्धा (22/03/2023 -25/03/2023)

राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धा (23-24/01/2024)

03/24/2023, 16:53

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

छात्राणां वृत्तिनियोजनम् Students Placements

1. डॉ. कुलदीपसिंहः

Dr. Kuldeep Singh Assistant Professor(Guest), M.V.Sanskrit University, Kaithal (Feburary, 2022)

2. डॉ. नितिनकुमारः

Dr. Nitin kumar, Hindon public school, East Delhi (August, 2023)

3. शुचि

Suchi, TGT, D.S.S.S.B, New Delhi (December, 2022)

4. समीक्षा

Sameeksha, P.G.T. , D.S.S.S.B., New Delhi (December, 2022)

5. डॉ. मीनाक्षीमिश्रा

Dr. Meenakshi Mishra Assistant Professor, S.L.B.S.N.S.University, New Delhi (October, 2019)

6. डॉ. सुदेशसिंहः

Dr. Sudesh Singh Assistant Professor(Guest), S.L.B.S.N.S.University, New Delhi (August,2023)

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

शक्तिः

Strength

Strength

समुत्सुकाः छात्राः

Curious Students.

विषयविशेषज्ञाः कर्मनिष्ठाः कुशलाध्यापकाः

Subject experts, action oriented and Skilled Teachers.

अनुसन्धित्सवः शोधार्थिनः

Research oriented Research scholars.

विषयाधारितशिक्षणशैली

Subject based teaching style .

2020 इति राष्ट्रियशिक्षानीत्यनुसारेण पाठ्यक्रमः व्यवस्थावली च

Curriculum in accordance with the New Education Policy.

विभागस्य अभ्युन्नतये विभागसदस्यानां सम्भूय कार्यसम्पादनगुणः

The quality of performance with collectively of the faculty members of the department.

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

दौर्बल्यम्

Weakness

भौतिकसंरचनायाः अभावः ।

Lack of proper Infrastructure

विभागीयग्रन्थालयस्य अभावः ।

Lack of Departmental Library

पाठ्य – सहगामिवस्तुनामभावः ।

Insuffecient Teaching Aids.

कार्यभारानुरूपम् अध्यापकानाम् न्यूनता ।

Shortage of teachers according to the workload.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

अवसरः

Opportunities

भारतस्य सांस्कृतिक- आध्यात्मिक- राजनीतिक- मानसिक-विधिक –प्राचीनभारतीयपारम्परिकस्मृति-शास्त्रेषु गवेषणाय मार्गदर्शनम् ।

Guidance for research in the cultural, spiritual, political, psychological, legal, and ancient Indian traditional mnemonics of India.

भारतीयप्राचीनसामाजिकमूल्यबोधानां च संरक्षणाय धर्मशास्त्रस्य सदुपयोगः ।

Proper utilization of Dharmashastra for the preservation of ancient Indian social values.

प्राचीनाधुनिकहिंदुविधौ राजशास्त्रे नीतिशास्त्रे अर्थशास्त्रे च गवेषणायाः अवसरः ।

Opportunity for research in ancient and modern Hindu law, political science, ethics, and economics in collaboration with Dharmashastra.

धर्मशास्त्रीयाचार- व्यवहार- प्रायश्चित्त-राजधर्म- विधिव्यवस्था- शासनप्रशासनपरम्परासु च निहितानां भारतीयमूल्यबोधानां ज्ञानप्रदानस्यावसरः।

Opportunity to impart knowledge of Indian values embedded in the governance and administrative traditions established in the Dharmashastras.

पञ्चाङ्गस्यावश्यकतानुसारं व्रतपर्वोत्सवानां निर्णये च धर्मशास्त्रीयव्यवस्थानां प्रतिष्ठापनस्यावसरः ।

Opportunity for the establishment of Dharmashastric regulations in the determination of vows, festivals, and celebrations.

Opportunities

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

प्रत्याह्वानानि

Challenges

Challenges

धर्मस्य वास्तविकस्वरूपस्य तत्त्वस्य च समाजं प्रति सम्प्रेषणम् ।

What is "Dharma" ? The reality of dharma and its meaning is to be conveyed to society.

शास्त्रविमुखानां सामाजिकजनानां सामाजिकमूल्यबोधेन सह संयोगीकरणम् ।

To provide socially value conscious people who are averse to scriptures .

छात्रेषु धर्मशास्त्रं प्रति रुचिसंवर्धनम् ।

Cultivation of interest in Dharmashastra among students.

नियमितकार्यभारानुसारमध्यापकानाम् अभावः ।

Shortage of regular members according to the workload .

प्राचीनधर्मशास्त्रीयविधिव्यवस्थायाः तात्त्विकविश्लेषणपूर्वकं समाजे प्रतिष्ठापनम् ।

Establishment of ancient Dharmashastric legal system in society after an elemental analysis.

स्वतन्त्रतायाः

अमृतमहोत्सवः

विभागीयभावियोजनाः

Future Plans

- नूतनशिक्षानीत्यनुसारं धर्मशास्त्रीयग्रन्थानामध्यापनाय सरलसंस्कृतमानकभाषया ग्रन्थनिर्माणम् ।
Creation of texts in simple Sanskrit standard language for teaching Dharmashastra in accordance with new educational policies.
- संस्कृतातिरिक्तान्यभाषया लिखितप्रसिद्धधर्मशास्त्रीयग्रन्थानां लिप्यन्तरीकरणं संस्कृतानुवादयोजना च ।
Plan for transcription and Sanskrit translation of famous Dharmashastra texts written in languages other than Sanskrit.
- विभागीयाया एकस्याः शोधपत्रिकायाः अर्धवार्षिकरूपेण प्रकाशनस्य योजना समाजे धर्मशास्त्रं प्रति रुचिजागरणञ्च ।
Plan for biannual publication of the departmental journal and awakening interest in Dharmashastra within society.
- धर्मशास्त्रपरामर्शकेन्द्रस्य स्थापनायाः योजना ।
Plan for the establishment of a Dharmashastra advisory center.

- प्राचीनाधुनिकविधिशास्त्रस्य मानवाधिकारस्य पर्यावरणस्य च शिक्षणार्थं राजशास्त्र- अर्थशास्त्रप्रभृतीनां शिक्षणं धर्मगुरुनिर्माणाय अंशकालीकपाठ्यक्रमस्य निर्माणस्य योजना, भारतीयन्यायालयनिर्णयेषु निर्णितधर्मशास्त्रव्यवस्थानां संग्रहणस्य योजना, धर्मशास्त्रसाहित्यस्य विशिष्टविभृतीनां नाम्ना शोधपीठनिर्माणस्य योजना च ।

Plan for the creation of a partial curriculum for teaching ancient and modern legal sciences, human rights, and the environment, along with courses in political science (ancient), plutonomy (Arthshastra) , and the development of spiritual leaders and Plan for the compilation of Dharmashastra legal systems as decided in Indian judiciary rulings, establishment of a research platform under the name of distinguished scholars of Dharmashastra .

- विभागीयाध्ययनाध्यापने च सूचना- प्रौद्योगिकीशिक्षायाः समायोजनेन सह संगोष्ठी- कार्यशाला- चर्चासत्रप्रभृतीनामायोजनस्य योजना ।

Integration of information and communication technology (ICT) in departmental studies and teaching along with organizing various conferences, workshops, discussions, symposia etc.

स्वतन्त्रतायाः
अमृतमहोत्सवः

धन्यवादः
THANK YOU